

POLSKA ZACHODNIA

DZIENNIK POŚWIECONY SPRAWOM NARODOWYM I SPOŁECZNYM NA KRESACH ZACHODNICH

Redaktor naczelny: Edward Rumca.

Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. Katowice, Bątego 2 | Kościuszki 15, Telefon 878 | 426

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Hausa

REDAKCJA: ul. Moniuszki nr. 10
Telefon nr. 303 — Telefon redakcji nocnej nr. 426

ADMINISTRACJA: ul. Moniuszki 10
Telefon 1698 — P. K. O. Katowice nr. 303551

REPREZENTACJA: Królewska Huta
ulica Gimnazjalna nr. 89 — Telefon nr. 608

Abonament miesięczny: przez pocztę
oraz w administracji 3.50 złote z doręczeniem
do domu. — Rekopisów nie zwraca się.

Skandaliczną aferę „Osthilfe” odstania dziennik angielski.

Milionowe sumy szły na zabawy obszarników i propagandę hitleryzmu.

Londyn. „Manchester Guardian” w korespondencji z Berlina ogłasza szereg kompromitujących informacji o antypolskim funduszu propagandowym zwanym pod nazwą funduszu „pomocy wschodniej” „Osthilfe”. Dziennik stwierdza, że ogłoszone ostatnio informacje ujawniły nadużywanie tych funduszy przez junkrów pruskich. Fundusz nie służy bynajmniej istotnym potrzebom finansowania właścicieli ziemskich w Prusach Wschodnich, a jedynie junkrzy korzystają z nich, wydając pieniądze na zakup samochodów i domów w Berlinie, na podróże zagranicę oraz na propagandę hitleryzmu. Znaczne sumy, sięgające wielu milionów zaangażowane są w tych skandalicznych afarach. Groźba ujawnienia ich w parlamencie jest jedną z głównych przyczyn że partię nacjonalistyczne dąży do zawieszenia sesji parlamentarnej, aby uniknąć śledztwa.

Z funduszu „Osthilfe” ratowano majątki krewiaków „Wilusia”.

Berlin. Na onegdajszym posiedzeniu komisji budżetowej Reichstagu poseł Schmidt wystąpił z rewelacjami w sprawie subsydji z funduszu t. zw. „pomocy wschodniej” nietylko dla wielkich majątków ziemskich posiadanych przez junkrów, lecz również i partii narodowo-socjalistycznej. Mówca stwierdził, że w kilkunastu wypadkach wypłacono ze wspomnianego funduszu znaczne sumy organizacjom hitlerowskim. Dyr. ministerjalny Reinhard, odpowiadając

na zarzuty, przyznał, że z funduszu „pomocy wschodniej” rozpoczęto oddłużanie małych dwóch członków rodziny Schoenelech-Carolath, spokrewnionej z Hermiłą, żoną b. cesarza Wilhelma. W innych wypadkach udzielane były pożyczki i rwarancje państwowe. Również wypowiedział się w tej sprawie i

minister rolnictwa Braum, który oświadczył, że nie wie, jak można praktycznie zasilac stronictwa polityczne lub inne organizacje tego rodzaju, z funduszu „pomocy wschodniej” za pośrednictwem właścicieli ziemskich, gdyż pieniądze te wypłaca się nie rolnikom, lecz wierzycielom.

Ostry atak na kartele w komisji budżetowej Sejmu.

P. Minister Zarzycki o ciężkiej sytuacji na Śląsku.

Warszawa. Komisja budżetowa przy stała wczoraj do dalszej dyskusji nad budżetem Ministerstwa Przem. i Handlu. Po przemówieniu posła ks. Szydelskiego (Ch. D.) zabrał głos poseł Samojsca B. B. W. R., który gwałtownie atakuje kartele. „Minister Przem. i Handlu jest człowiekiem zącym — mówił pos. Sanojsca — niestety, poco on jest ojcem karteli”. Minister Zarzycki: „Nigdy tego nie mówiłem”. Poseł Sanojsca: „kto tworzy, ten jest ojcem”. Minister Zarzycki: „a czy dzieci się nie bije”. Pos. Sanojsca: „to jest takie dziecko, które bije pana i nas będzie”. Min. Zarzycki: „moge pana zapewnić, że się nie dam”. Poseł Rosmarin również atakuje kartele.

W dalszym ciągu obrad komisji budżetowej zabierali głos postawie Rymar, Tebinka i Czernichowski. Po zakończeniu dyskusji zabrał głos Min. Przemysłu i Handlu. Mówiąc o ciężkiej sytuacji na

Górnym Śląsku, p. minister oświadczył, że czynione są wielkie wysiłki, aby sytuacja polepszyła, a w każdym razie nie dopuścić do pogorszenia.

Sprawa handlu z Sowietami. Stosunek Rządu do strony kartelów.

Co do cen artykułów azotowych, to uległy one obniżeniu o 28,4%. Po skrupulatnej analizie tej sprawy, na razie nowa obniżka nie została wprowadzona.

Kwestie węgla, która jest bardzo delikatna, postanowilem — mówił minister — poddać jeszcze raz gruntownemu badaniu. W naradach weźma udział wszystkie zainteresowane Ministerstwa, mianowicie Min. Komunikacji, Opieki Społecznej, Spraw Zagranicznych ze względu na wielką konkurencję z obcymi państwami, oraz Ministerstwo Skarbu i Ministerstwo Spraw Wojsk.

Porusze tu — mówił dalej minister — sprawę stosunków handlowych z Sowietami. Sasiad nasz będzie zawsze nienajgorszym odbiorcą towarów. Ten handel musi

Nowy komisarz Rządu w Gdyni.

Warszawa. Nacz. wydz. I wicewojewoda w Stanisławowie p. Sokol mianowany został komisarzem Rządu w Gdyni.

Wielki sukces popisu górali zakopiańskich w Rotterdamie.

Haga. Przybyła do Holandji grupa górali zakopiańskich popisywała się z wielkim powodzeniem w Rotterdamie. Krytycy największych dzienników rotterdamkich okazali szczególne zainteresowanie muzyką i tańcami naszych górali. Holenderscy przedsiębiorcy film. dokonali zdjęć dźwiękowych z popisów górali.

Katastrofalny wybuch w niemieckiej fabryce prochu.

Berlin. W fabryce prochu w Bomlitz nastąpiła silna eksplozja, skutkiem czego cały oddział wyciekł w powietrze. Zatrudnieni przy mieleniu prochu dwa robotnicy ponieśli śmierć na miejscu. Detonacje słyszano w odległości kilkunastu kilometrów od miejsca katastrofy. Wobec śmierci jedyńych świadków wypadku i zupełnego zniszczenia całego urządzenia nie można liczyć na wyjaśnienie przyczyny wybuchu.

Interesujące wynurzenia Paderewskiego wobec dziennikarzy amerykańskich.

Nowy Jork. Wczoraj w południe na parowcu „Berengaria” przybył do Nowego Jorku Paderewski. W wywiadzie z dziennikarzami amerykańskimi Paderewski poruszył sprawę propagandy niemieckiej i podkreślił agresywność rządu niemieckiego, przeprowadzającego swa politykę ponad głowami pokojowo usposobionego narodu niemieckiego. Na pytanie co do długów wojennych Polski, Paderewski odpowiedział, że stanowisko Polski ściśle uzasadnia jej obecna sytuacja finansowa. Dalej Paderewski wyraził się z wielkim uznaniem o ambasadorze R. P. Patku. Paderewski zabawi w Ameryce 2 miesiące i odbędzie 18-ty z rzędu tournée po Ameryce.

Polowiczne uchwały w sprawie czasu pracy.

Słuszne postulaty robotnicze uwzględniono tylko częściowo.

Genewa. Wczoraj zakończyła się tu konferencja w sprawie skrócenia czasu pracy. Rezultatem konferencji jest uchwalenie zasady skrócenia czasu pracy i ustalenie szeregu zasad przyszłej konwencji w tej sprawie. W szczególności konwencja ma przewidywać, że czas pracy nie będzie przekraczał 40 godzin tygodniowo, ilość dopuszczalnych godzin nadliczbowych winna być

ograniczona. Konwencja powinna dozwalać na wybór różnych metod skrócenia czasu pracy. Raport zawierający uchwałę konferencji zostanie przedstawiony Radzie administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy, której sesja rozpocznie się 1 lutego oraz 17-jej konferencji pracy, która rozpocznie się 31 maja.

Cała Europa cierpi od silnych mrozów.

Warszawa. Fala mrozów objęła całą Europę. I tam, gdzie „pomarańcz dojrzewa” spadły obfite śniegi i mroz skul okowami ziemię. Z zachodu i południa Europy nadehdoda wiadomości o katastrofalnej fali zima.

Paryż. W ciągu ostatnich 24 godzin temperatura w Paryżu spadła do 16 stopni poniżej zera, Biuro meteorologiczne zapowiada dalsze obniżenie się temperatury.

Paryż. Temperatura w całej Hiszpanji obniżyła się ostatnio znacznie przy jednoczesnych obfitych opadach śnieżnych. W Madrycie temperatura wynosi 4 stopnia poniżej zera, w San Sebastian

—5, a w prowincji Teruel w Aragonji notują 14 stopni poniżej zera. W okrogu Valenci jest obawa, iż zima oraz śniegi wpłyną szkodliwie na zbiór pomarańcz. Jak zaznaczają dzienniki hiszpańskie, w okolicach tych już od 15 lat nie padał śnieg. W okrogu Owiedo komunikacja jest przzerwana z powodu zasp śnieżnych.

Berlin. W ciągu ubiegłej nocy temperatura w Berlinie spadła do 20 stopni.

Madryt. Temperatura w całej Hiszpanji obniżyła się ostatnio znacznie przy jednoczesnych obfitych opadach śnieżnych.

być jednak bardzo nadzorowany. Import sowiecki z Niemcami w roku 1931 sięgał 410 mil. rubli, z Stanami Zjedn. 229 mil. rubli, z Anglja 73 mil. rubli, i z Polska 31 mil. rubli. Co do importu poszczególnych krajów, to Anglja importuje z Sowietów za 226 mil. rubli, Niemcy za 129 mil. rubli, Włochy za 39 mil. rubli, Polska za 7 mil. rubli. Minister zaznacza, że będzie dążył do rozszerzenia stosunków z Rosją zwłaszcza, że po podpisaniu traktatu o nieagresji, Sowiety są na to gotowe. Ale to są rzeczy trudne. Sowiety chcą, aby u nich nabywać za gotówkę, natomiast sami wymagają kredytu. Dalej żąda od nas importu tytoniu, ropy i futer. My chcemy sprzedawać towary hutnicze. Minister stwierdza, że naogół niechęci do handlu z sowietami nie ma. Chodzi tylko, aby handel ten oparć na racjonalnych podstawach.

Omawiając sprawę Gdyni, minister oświadczył, że co do Gdyni, to minister spr. wewnętrzných wszystkie zasadnicze postuniecie również i personalne robi w porozumieniu z nim. Do Gdyni trzeba ludzi o typie specjalnym, ale ludzi czystych, niekoniecznie takich, którzy znają morze z praktyki. Minister podkreślił, że chce tamtejsze stosunki personalne postawić na wyższym poziomie i wyszukuje ludzi czystych.

W sprawie karteli minister oświadczył, że jest upoważniony oświadczyć imieniem rządu, że projekt ustawy kartelowej zbudowany jest na następujących zasadach: wszelkie umowy, dotyczące się regulowania produkcji, zbytu, cen i warunków wymiany, muszą być zgłaszane w odpisie uwierzytelnionym w ciągu 14 dni. W istocie rejestracji nie ma. Dalej art. 6 postanawia, że o ile umowa taka zagrażać będzie dobru publicznemu, o ile powoduje nieuzasadnione skutki, czy ceny są ustalane na poziomie gospodarczym nieusprawiedliwionym, to Ministerstwo występuje z wnioskiem do sądu kartelowego czy to o rozwiązanie umowy, czy też częściowo o unieważnienie postanowień i każdy uczestnik może wystąpić bez niekorzystnych dla siebie skutków prawnych. Jakże środki mamy obecnie do przeprowadzenia obniżki cen? Zmówienia interwencyjne, co miało miejsce przy żelazie, oraz przyzwóz bez celu — wziędnie za clem ulgowem. Ponieważ są wątpliwości, czy w niektórych wypadkach otrzymamy pożądaný wynik, minister zdecydował się wnieść do Rady Ministr. ten projekt w najbliższym czasie.

Otto Habsburg z wizyta u Hindenburga.

Berlin. Przebywający na studiach w Berlinie arcyksiążę Otto Habsburg złożył wczoraj wizytę prezydentowi Hindenburgowi. Według informacji prasowej wizyta ta miała charakter prywatny.

Nawrót do tajnej dyplomacji.

Czwórporozumienie ma decydować o losach Europy.

Z Londynu dochodzą wieści, które wywołają muszą żywe poruszenie w całej Europie, w szczególności zaś — w Europie środkowej.

Według tych wiadomości, londyńskie sfery polityczne dążą do oparcia systemu politycznego Europy o porozumienie czterech mocarstw: Anglii, Francji, Włoch i Niemiec.

Takie „czwórporozumienie” miałyby stać się czynnikiem decydującym. Liga Narodów, mówiąc ordynarnie, ma iść na szmelc i przedź czy później usunąć byłaby z widowni świata, jako przestarzała i zbędna dekoracja.

Wszystkie państwa europejskie, poza uprzywilejowaną „grubą czwórka” nie miałyby „nic do gadania” w sprawach polityki; a więc i o własnym swym losie. O wszystkim miałyby decydować „czwórporozumienie” w swych porozumieniach zakulisowych. Słowem, tendencje londyńskich kół politycznych zmierzają do odrodzenia praktyk dyplomacji tajnej w jej formie najczystszej, praktyk przekiętej pamięci „świętego przymierza”, „trójcesarskiego przymierza” i innych, za które narody Europy zapłaciły wiekami cierpień i morzem przelanej krwi.

Ku tym haniobnej pamięci czasom rozporządzania losem krajów i przekrawania żywych ciał i organizmów politycznych, wbrew ich woli i najsłabszemu interesom pragnęłyby obecnie, po krwawych doświadczeniach Wielkiej Wojny, nawrócić pewne polityczne sfery angielskie.

Sądząmy jednak, że rachunek robi się tu bez gospodarza.

Państwa Europy środkowej z Polską na czele nie są dziś bynajmniej martwym materiałem, którym mogłaby według uznania własnego manipulować „gruba czwórka”.

Rola, którą wyznacza inicjatywa londyńska Francji, jest nieco zagadkową. Czyżby inicjatorzy tego projektu liczyli na kompletny zanik instynktu samozachowawczego we Francji?

Przecież, urzeczywistnienie tego „czwórporozumienia” równałoby się obaleniu Traktatu Wersalskiego rekoma samej Francji. Jakież to rząd weźmie na siebie odpowiedzialność za uwikłanie Francji w sytuację, gdzie zgóry jest ona skazana na rolę ofiary. Doświadczenie z „konferencji pięciu” jest zbyt bolesne dla Francji, by miała je powtórzyć w bardziej jeszcze szczuplej kompanijce — dobranej, ale — przecwiko niej.

Bez względu zresztą na takie lub inne fałowanie wpływów politycznych we Francji raz jeszcze podkreślić należy, że w sprawie kombinacji, lansowanej obecnie z Londynu, głos mają przede wszystkim państwa środkowo-europejskie, dość żywotne i silne już dzisiaj, by nie pozwoliły sobie traktować jako pionki na szachownicy lub jako postaw sukna, które mogłyby krolowi królewicz londyński według własnej mody.

Samo istnienie wielkiego państwa polskiego jest poważną przeszkodą na drodze do dyktatury czwórporozumienia; jest nią netylko ze względu na zaprzetywanie naszych przeciwników, ale

—XOX—

O wpływie Chopina na Lisztą.

Budapeszt. „Budapesti Hirlap” przy nosi długi artykuł W. Pappa, poświęcony omówieniu wpływu Chopina na Lisztę. Jest rzeczą niewątpliwą — pisze autor — że wpływ Chopina skierował Liszt na drogę muzyki narodowej. Liszt podziwiał w Chopinie gorącego patriotę polskiego, a przykład ten sprawił, że stał się z czasem wyraziście duszy Węgier. Wpływy Chopina zawdzięczają Węgry węgierską muzykę Lisztą, gdyż bez ognistego Polonoza nigdy nie powstałyby węgierskie rapsodie. Chopin był inspiratorem Lisztą w narodowej muzyce, a Liszt stał się najbarłyszczym apostołem Chopina i nikt tak, jak on nie umiał interpretować dzieł przyjaciela. Chopin przyniósł Polsce chwale nieśmiertelną, Liszt zaś — Węgom.

przedewszystkiem naszych licznych przyjaciół nad Bałtykiem i w Środkowej Europie. W przyjaźni z Polską widzą oni pierwszą gwarancję obrony swych praw i nienaruszalności podwalin pokoju europejskiego, ustalonego Traktatem Wersalskim.

Przyrzeczając więc należy, że wspomniane wiadomości londyńskie są raczej balonem próbnym, mającym na

celu zbadanie warunków dla samej możliwości omawiania koncepcji czwórporozumienia. Ale już sam proces badania — miemy nadzieję — wykaże autorom całkowitą błędność ich koncepcji.

W każdym razie akcja zakulisowa, wychodząca obecnie z Londynu, musi być pilnie obserwowana zarówno przez polskie czynniki oficjalne, jak i przez polską opinię publiczną. Asper.

Poroniony pomysł stworzenia czwórprzymierza: Anglii — Francji — Włoch i Niemiec.

Rewelacje „Journal de Geneve”. — Zakulisowe rozmowy genewskie.

Genewa. Róż jeszcze dale się w Genewie zauważyć charakterystyczne zjawisko, obserwowane tutaj w ostatnich czasach już niejednokrotnie; — obrady stałych i specjalnych organów Ligi Narodów budzą zainteresowanie minimalne, a zgromadzony w Genewie między-

narodowy świat polityczny obserwuje jedynie pewne akcje zakulisowe, prowadzone poza salami obrad oficjalnych.

Jedną z takich akcyj w większym stylu oświetla „Journal de Geneve”, sygnalizując w obszernej depeszy z Londynu przygotowania do stworzenia blo-

**Kawiarnia „Astoria”
Wielki Bal
Reprezentacyjny
1-go lutego 1933 r.**
Wstęp wolny za zaproszeniami, które wydaje Dyrekcja Kawiarni.

Galsworthy niebezpiecznie chory.

Londyn. Stan zdrowia pisarza Galsworthy'ego jest coraz gorszy i budzi poważne obawy.

Mrozy a nauka w szkołach.

Warszawa. Ministerstwo W. R. i O. P. przypomina zarządzenie z dnia 20 stycznia 1922 r. obowiązujące szkoły podczas roku. W myśl powyższego zarządzenia Ministerstwo zezwoliło dyrektorom szkół i nauczycielstwu na usprawiedliwienie nieobecności w szkole zwłaszcza młodszych dzieci w tych razach, gdy temperatura zewnętrzna wynosi minus 20 stopni C. Zasadniczo z powodu mrozów nie należy przerywać

biegu zajęć szkolnych. W tych jednak wypadkach, w których szkoły dla tych lub innych powodów (brak opału, wadliwe urządzenie pieców itp) żadną miarą nie zdołają zabezpieczyć młodzieży w pomieszczeniach szkolnych temperatu-

ry przynajmniej plus 10 stopni C, można poszczególne klasy lub całą szkołę zamknąć donosząc o tem władzy przełożonej.

Mrozy w Niemczech wyrządzają wielkie szkody.

Berlin. Wielkie mrozy, panujące obecnie w Niemczech, spowodowały już liczne zatory w komunikacji wodnej na szeregu wielkich rzek spławnych jak Ren i Mozela, po których spływają wielkie masy kry. — Również całe dorzecze Łaby pokryte jest lodem. Donoszą także o kilku ofiarach wielkich mrozów. W Lubecie w porcie załamał się lód pod jednym z rybaków, który przed

udzieleniem pomocy zatonął. Komunikację z szeregiem przybrzeżnych wysp na morzu północnym utrzymuje specjalna obsługa samolotowa. W Berlinie pogotowie techniczne jest nieustannie wzywane do licznych wypadków pęknięcia rur wodociagowych i centralnego ogrzewania. Na jednej z pobliskich szos zamarł na śmierć 80-letni Florian Schymeck.

Ostra epidemia grypy w Niemczech.

Berlin. Szerza się w Niemczech epidemia grypy przybrała w różnych miejscowościach ostre formy. W kilku szkołach berlińskich przetrano naukę z powodu gromadnego zasłabnięcia dzieci. W Kolonii

zamknięto wszystkie szkoły. Równocześnie z ta epidemia notują liczne wypadki masowego zaziębienia się przez młodzież szkolną podczas trwających obecnie niebywale silnych mrozów.

Charakterystyczny strajk meklerów giełdowych w Paryżu.

Paryż. Syndykat meklerów giełdowych oraz syndykat meklerów bankowych wywiesił wczoraj na giełdzie paryskiej obwieszczenie, że z powodu postanowien komisji finansowej Izby deputowanych, meklerzy na znak protestu nie notują na giełdzie żadnych kursów. Strajk na giełdzie był całkowity. Objął on 6½ tys. urzędników. Nie notowano na giełdzie ani jednego kursu. Przy wyjściu z giełdy rozdawane były

ulotki, wyłuszczające powód strajku, który ma być protestem przeciwko przewidywanym przez komisję finansową projektom demagogicznym i zmierzającym do ograbienia francuskich oszczędności oraz zrujnowania posiadaczy papierów państwowych, co w konieczności wywołał ucieczkę kapitałów zagranicę i temsamem spowoduje zastój na giełdzie i bezrobocie wśród funkcjonariuszy giełdowych.

Fala groźnych represyj sowieckich wisi nad Kaukazem Północnym.

Moskwa. O powadze sytuacji na Kaukazie Północnym świadczy dekret Stalina i Molotowa, nakazujący oczyszczenie w tamtejszych okolicach pół uprawnych z chwastów, nawet w drodze mobilizacji chłopów, przyczem chłopci, pracujący niedbale, będą usuwani z kolektywów, pobłażliwość administracji lokalnej wobec aktów sabotażu będzie uważana za współdziałanie z kontrowersją, samowolne zmniejszanie obszaru

zasiewów, niedbała orka, lub siew, karane będą tak, jak kradzież, mienia państwowego. Gospodarze indywidualni na Kaukazie Północnym otrzymując do zasiania określone obszary, przyczem w razie sabotażu będą wysiedlani. Utworzono specjalny komitet do spraw siewu wiosennego, wyposażony w dyktatorskie pełnomocnictwa. Decyzje tego komitetu są bezapelacyjne.



„Journal de Geneve” nie wróży jednak tej całej akcji powodzenia, przewidując, że napotka ona na przeszkodzie nie do przezwyciężenia, a to głównie z powodu wzrostu wpływów i znaczenia w Europie dwóch państw środkowo-europejskich, a mianowicie Polski i Czechosłowacji. Dziennik genewski wskazuje, iż w ostatnich czasach Polska wzmożyła swoją działalność polityczną i osiągnęła cały szereg sukcesów, z których przede wszystkim wymienia zawarcie paktu o nieagresji z Z. S. R. R. oraz wzmocnienie porozumienia politycznego z Czechosłowacją. „Journal de Geneve” stwierdza, że Polska i Czechosłowacja, idąc solidarnie z dnia na dzień mogą z większym powodzeniem pretendować do państwa o conajmniej równie wielkiem znaczeniu politycznym, jak Niemcy i Z. S. R. R. Polska i Czechosłowacja są w tej chwili znacznie wzmocnione w stosunku do swych ewentualnych antagonistów europejskich i dlatego trudno jest wyobrazić sobie, ażeby oba te państwa zechcieli poddawać się decyzjom jakiegos trybunału czterech mocarstw pod kierownictwem brytyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych. Poza tem „Journal de Geneve” przewiduje, że i Francja nie zechce łatwo dać się włączyć do bloku czterech mocarstw, gdyż te mogłyby ją pozbawić poparcia swoich potężnych w tej chwili sojuszników.

Doniesienia „Journal de Geneve” są przedmiotem wszystkich rozmów toczonych dzisiaj w kulturalach Ligi Narodów. Stwierdzać trzeba, że w każdym razie manewry porozumiewawcze na linii Londyn — Paryż — Rzym — Berlin pozostają w polu widzenia kierowników polskiej polityki zagranicznej, którzy będą umieli we właściwym czasie zająć wobec nich stanowisko. Tymczasem akcja zakulisowa, wychodząca z Londynu i zatrącająca przez Genewę o trzy inne stolice jest zarówno przez polskie czynniki oficjalne, jak i przez organa opinii publicznej pilnie obserwowana.

Do czego służą kary administracyjne i jak je należy stosować.

Postanowienia okólnika Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów.

W związku z tem że nowe prawo o wykroczeniach i przepisy je wprowadzające rozszerzyły znacznie kompetencje władz administracyjnych w zakresie karania, Minister Spraw Wewnętrznych w obszernym okólniku do wojewodów ustalił zasady polityki karno-administracyjnej, polecając jednocześnie ściśle przestrzeganie tych zasad.

Konieczność utrzymania porządku w państwie wymaga środków, któreby umożliwiły skuteczne zwalczanie czynów jednostek, skierowanych przeciw temu porządkowi, na który opiera się zorganizowane współżycie obywateli. Środkiem, przy którego pomocy dąży państwo do powstrzymania czynów gwałcących prawo i utrzymanie porządku jest kara. Potrzeby życia społecznego wymagają, by kary w każdym poszczególnym wypadku przestępstwa były wymierzone nie szablono, lecz z zachowaniem pewnych rozumnych zasad, gdyż tylko w ten sposób osiągnąć można cel, któremu służy działalność karząca państwa. Pod tym względem prawo karno-administracyjne podlega zresztą ogólnym normom nowego kodeksu karnego.

Przy stosowaniu przepisów karno-administracyjnych władza musi przede wszystkim zwrócić uwagę na właściwości przestępcy, jednak oczywiście przy wymiarze kary nie należy zapominać o innych okolicznościach przestępstwa.

Prócz zwykłych okoliczności łagodzących, prawo o wykroczeniach przewiduje również inne możliwości stosowania przez władze nadzwyczajnego łagodzenia kary, a więc w wypadkach zmniejszonej poczytalności, przy nieświadomości bezprawności czynu, przy kroczeniu obrony koniecznej, przekroczeniu wyższej konieczności, wreszcie przy wymiarze grzywny zamiast aresztu.

Jasnym jest, że samo stosowanie kar nie może być uważane przez władze za jedyny środek powstrzymania czynów gwałcących prawo. W razie powtarzania się pewnego rodzaju wykroczeń władze administracyjne muszą zbadać przyczyny ich powstawania i zwalczając je na innej drodze, dążyć do zmniejszenia wykroczeń. Gdy jednak ze strony pewnych jednostek czy też ludności zachodzi świadome i planowe przekraczanie przepisów, władza administra-

cyjna musi wyzyskać posiadane przez nią uprawnienia w całej pełni, aby zapobiec dalszym wykroczeniom.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych, ustalając zasady polityki karno-administracyjnej, wyraźnie zaznacza, że nie ilość i surowość kar, lecz wynik właściwie stosowanej polityki karno-administracyjnej na tle całokształtu działalności władz jest sprawdzianem należytego wykonywania powierzonych im zadań. Jednocześnie Minister zaznacza, że władze administracyjne mają prócz kar, jeszcze inne środki działania, jak wykonanie zastępcze, przymus bezpośredni itp., których szersze, niż dotychczas stosowanie może przynieść pozytywne rezultaty i zapobiec konieczności uciekania się do kar administracyjnych.

Przy sprawowaniu orzecznictwa karno-administracyjnego władze muszą przestrzegać dwóch zasad, t. j. szybko-

go wymiaru kary i możliwego uproszczenia postępowania jak również unikania zbędnych kosztów i niedogodności dla zainteresowanych osób.

Minister przestrzega również przed stosowaniem zbyt wysokich kar częstokroć niewspółmiernych z popełnionym wykroczeniem. Zbyt wysoka kara, wzbudzająca u ukaranego poczucie krzywdy i niesprawiedliwości, a jeśli chodzi o karę grzywny, nie odpowiadająca jego zdolnościom płatniczym, powoduje przedewszystkiem to, że ukarany chwytą się wszystkich dostępnych mu środków proceduralnych, celem uchylenia się od wymierzonej kary. Sprowadza to zbytne przedłużenie postępowania, powodując ponoszenie kosztów przez władze, a jednocześnie pozabawiając postępowanie karno-administracyjne jego cech istotnych, jakimi są: krótko, uproszczona procedura i szybki wymiar kary.

W okowach mrozu. Nie można spodziewać się rychłego ocieplenia.

Zima tegoroczna dała na siebie czekać długo; za to, gdy nadeszła chwyciła odrazu w mocne klęskze lodowych okowów.

Mrozy, jakie panują od dwu tygodni, są w naszym klimacie zjawiskiem dość rzadkiem. Jedynie w roku 1929 mieliśmy temperaturę jeszcze niższą, dochodzącą do 20 stopni. W czasie teźże zimy zanotowano wogóle najniższą temperaturę, dotąd dostrzeżoną, mianowicie — 79 stopni. Tak silne mrozy panowały w głębi Syberii.

Obecnie, na nasze szczęście, nie bijemy żadnych mroźnych rekordów. Niemniej — 16 stopni, wczoraj w mieście o godz. 9 rano wystarczyło... I dopiero słońce, które w południe wyjrzało z poza chmur, spowodowało pewne ocieplenie temperatury.

Rozkład ciśnień barometrycznych nie wróży rychłego ocieplenia. Silny wyż barometryczny zalega nad całym niemal kontynentem europejskim. Depresje spostrzeżono nad Atlantykami. Siegają one aż po Ocean Lodowaty. Druga seria niżu rozpościera się nad morzem Śródziemnem i Czarnem.

Warunki śnieżne, co specjalnie interesuje narciarzy, są dobre. Po silnych opadach w zeszłym tygodniu śnieg w górach ustalił się.

W Beskidzie zach., na Podhalu i w Tatrach warstwa puszystego śniegu pokryła szlaki górskie i wszystkie tereny narciarskie.

Tyle „stan faktyczny”. Stan ten jednak nie jest bynajmniej miły, ani pożądany, — zwłaszcza dla wielkich rzesz biedaków... Nie posiadają ciepłej odzieży, nie zaopatrzeni w węgiel, liczni mieszkańcy baraków i peryferji miasta chuchają w skostniałe rece i z utęsknieniem wyczekują ustąpienia mrozu.

Tęga zima tegoroczna odbiła się dość wyraźnie na wyglądzie miast. Wczorami na ulicach pustki. Kto niema koniecznego interesu, woli siedzieć w domu, niż wychodzić na mroź. Dał się też zauważyć mocny spadek frekwencji w lokalach rozrywkowych i kawiarniach. Nawet bałe nie cieszą się takim powodzeniem, jak w roku ubiegłym. Ale zdaje się, że w tym wypadku mroź gra mniejszą rolę... Przyczyną leży również i w braku „znaków obiegowych”.

Jedynie właściciele ślizgawek mają żniwo. Ruch na lodowiskach ogromny. Miły i zdrowy sport łyżwiarski osiągnął pełnię sezonu.

Chadeckie młócenie słomy na Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego.

Na wczorajszym posiedzeniu Komisji Prawniczej pod przewodnictwem posła Dr. Dąbrowskiego (N. Ch. Z. P.) rozpatrywane były następujące wnioski: wniosek wszystkich klubów opozycyjnych w sprawie rzekomego naruszenia autonomji śląskiej przez ustawę antyalkoholową oraz wniosek klubu Ch. D. i NPR. w sprawie rozciągnięcia na obszar Woj. Śląskiego ustawy z dn. 29. IV. 1925 r. o rozbudowie miast i Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 12. IX. 1930 o ulgach dla nowo-wznoszonych budowli.

Referent pierwszego wniosku pos. Kempka (Ch. D.) wywodził, że uchwalenie przez Sejm R. P. ustawy antyalkoholowej z mocą obowiązującą na tere-Wojew. Śląskiego jest naruszeniem przepisów art. 8a statutu autonomicznego. P. Kempka uważa, że Sejm Śląski winien wyrazić swój protest w uchwale stwierdzającej, że ustawa ta narusza art. 8a Statutu. Na zapytanie jednak posłów z klubu N. Ch. Z. P., które przepisy wspomnianej ustawy są sprzeczne z postanowieniami art. 8a p. Kempka musiał stwierdzić, że w konkretnych przepisach sprzeczności tej niema, natomiast upierał się przy twierdzeniu, że całość ustawy jest niezgodna z przepisami Statutu. P. Kempka, jak również i inni posłowie Ch. D. i NPR., przyznał pozatem, że ustawa antyalko-

holowa obowiązuje na terenie Woj. Śląskiego, gdyż została należycie ogłoszona. Wobec takiego stanu rzeczy posłowie klubu N. Ch. Z. P. sprzeciwili się uchwaleniu papierowej rezolucji, która w niczem nie może zmienić stanu faktycznego, a wywoła jedynie zamieszanie w zainteresowanych sferach. Pozatem ustawa antyalkoholowa jest w zasadzie oparta na przepisach ustawy o monopoliu spirytusowym, która to ustawa obowiązuje na Śląsku już od roku 1925. Powracanie zaś do dyskusji, czy wydanie ustawy o monopoliu spirytusowym z mocą obowiązującą na Woj. Śląskie bez wyrażenia na nią zgody Sejmu Śląskiego było naruszeniem kompetencji Sejmu Śląskiego, czy też nie, jest całkowicie bezplodnym traceniem czasu, gdyż w niczem nie mogłoby to zmienić istniejącego stanu rzeczy.

Pozatem trzeba stwierdzić, że pozytywne przepisy ustawy antyalkoholowej w nikim nie budziły zastrzeżeń i nawet przez posłów Ch. D. uznane zostały za bardzo celowe i pozytywne. Opozycja jednak w Sejmie Śląskim, lubuje się w uchwalaniu papierowych rezolucji — to też i wczoraj nie mogła odmówić sobie przyjemności uchwalenia wspomnianej przyłej rezolucji, z której nikt nie będzie miał żadnych korzyści.

Po załatwieniu tej sprawy pos. Dr. Dąbrowski (N. Ch. Z. P.) referował

chadecki wniosek o rozciągnięcie na teren Woj. Śląskiego ustawy z 29. 4. 1925 roku o rozbudowie miast i rozporządzenia Prez. Rzplitej o ulgach dla nowo-wznoszonych budowli. Okazało się jednak, że wnioskodawcy, domagając się rozciągnięcia ustawy o rozbudowie miast zapomnieli widocznie, że w tej dziedzinie istnieje odrębna ustawa śląska, mianowicie ustawa o Śląskim Funduszu Gospodarczym, która inaczej niż ustawa ogólnopolska reguluje sprawę opłat i świadczeń na rzecz budownictwa mieszkaniowego.

Rozciągnięcie więc ustawy o rozbudowie miast jest niemożliwe i niecelowe. Jeśli zaś chodzi o stosowanie ulg podatkowych w stosunku do nowo-wznoszonych budowli, to dekret Prez. Rzeczypospolitej z 1930 r. na Śląsku obowiązuje i jest stosowany. Aby jednak stosowanie tych ulg rozszerzyć również i na domy wznoszone na Śląsku przed wydaniem tego dekretu, Rząd opracował projekt specjalnej ustawy dla Woj. Śląskiego, która sprawę tę załatwi w sposób jaknajbardziej zadawalający i celowy. Wobec takiego stanu rzeczy Komisja Prawnicza za zgodą samych chadeckich wnioskodawców wniosła klubu Ch. D. i NPR. odroczyła „ad caenas gratias”.

Na tem posiedzeniu Komisji zostało zamknięte.



Z dnia.

Przy 16-tu stopniach mrozu!

Dotkliwie dające się we znaki mrozy, wypędziły ponownie biedotę z mieszkań na poszukiwanie opału. Gdzież go znaleźć? A no, na pobliskich hałdach kopalni i hut, oraz na polach górniczych o płytkim pokładzie węgla. Tam „bija” swoje „bieda-szyby” przy 16-tu stopniach mrozu! Praca ich rozgrzewa i nadzieja na zarobek, o który dziś tak trudno. Zgrabiały od zimna ręce pracownicy drażą otwór w ziemi, który na nieskazitelną biel śniegu znaczą żółte plamy wydobytego z wnętrza lochu piasku. Wreszcie węgiel! Przerosty kamieniem, lichego gatunku, ale zawsze zdolny dać choć złudę ciepła, względnie nadzieję na kupno ciepłej strawy. Z trudem wielkim i nakładem pracy wydobyte „diamenty” wędrują na wózki, które powożą je dalej, do miasta, dla rodzin niezdołnych zaopatrzyć się w węgiel po cenach koncernowych. Nie zawsze jednak „diamenty” trafiają do miasta. Przy całym sprycie „bieda-szybowców” trafiają czasem do rąk, które konfiskują. A przecież ta namiastka węgla wydobyta została z zaparciem się siebie na 16-sto stopniowym mrozie!

Znamienny to obrazek dla obecnego kryzysu, wymowna ilustracja do fatalnych niedomagań dzisiejszego ustroju gospodarczego. Joter.

16 lutego! **Wielki koncert** **Teatr Polski!**
 ku czci ś. p. Zwirki i Wigury!
 Początek 19.30. Początek 19.30.
 Bilety wcześniej zamawiać Województwo L. O. P. P.

Składajcie datki dla bezrobotnych
 Konto P. K. O. 307.795.

